

16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. Žalobkyně nemá tedy z tohoto zákona nárok na to, by s ní byly sděleny obchodní knihy žalované. Žalobkyně sama připouští, že z tohoto zákonného důvodu ani nežaluje, nýbrž má za to, že poměr mezi stranami jest obdobný jako při smlouvě společenské a že jí podle obdoby § 1198 obč. zák. v souvislosti s čl. XLII uv. zák. k civilnímu soudnímu řádu přísluší nárok v žalobě uplatňovaný, protože prý by se jinak nikdy nemohla svého práva domoci, neznajíc rozsah obchodního spojení, jež bylo jejím přičiněním zprostředkováno. Je zřejmé, že žalobní prosbou chce žalobkyně dosáhnouti v podstatě téhož účinku, jaký by mělo, kdyby jí bylo přiznáno, právo nahlédnouti do knih žalované. Nelze se žalobkyní souhlasiti ani v tom, že lze použiti obdoby § 1198 obč. zák. o smlouvě společenské, protože tu takové shody nebo podobnosti obou právních poměrů není, a netřeba se proto blíže zabývatí rozhodnutím čís. 1058, které se týká společenského poměru mezi dvěma zprostředkovateli ve smyslu § 1198 obč. zák. Ani rozhodnutí čís. 6024 nedovolává se žalobkyně právem, protože se v něm řeší jen sám nárok zprostředkovatele na odměnu a jeho rozsah, nikoli však otázka, o kterou jde v tomto sporu. Není tu ani podmínek čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., jehož ustanovení nelze rozšiřovati na jiné případy. Žalobkyně domáhá se v žalobě plnění, k němuž žalovaná strana ani po zákonu, ani podle smlouvy není povinna, protože žalobkyně ani ne tvrdila a ani z dopisů ze dne 3. a 7. října 1925 nevyplývá, že se žalovaná k vyúčtování provise, k vykazování docíleného obratu a k předkládání výtahu z obchodních knih zavázala. Bylo na žalobkyni, by si takovéto právo smluvně vymínila; neučinivši tak, nemůže se dovolávati toho, že je jí důkaz o výši provise ztížen nebo znemožněn.

Čís. 12282.

Předpokladem nároku obce v Čechách proti majiteli nemovitosti na náhradu nákladů na zřízení chodníku podél nemovitosti jest pravoplatný příkaz příslušného správního úřadu ke zřízení chodníku vykonatelný proti žalovanému.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R I 1037/32.)

Obec v Čechách domáhala se na majitelce domu náhrady nákladu, jež žalobkyně vynaložila na zřízení chodníku kolem nemovitostí žalované. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkáje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Žalující obec domáhá se na žalované náhrady za náklady, jež vynaložila na zřízení chodníku kolem jejích nemovitostí, dovozujíc, že

povinnost zřídit chodník stihala podle § 92 stavebního řádu pro Čechy ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 z. zák. žalovanou. Jde tedy o nárok podle § 1042 obč. zák., podle něhož ten, kdo učiní za druhého náklad, který podle zákona tento by měl učiniti sám, má právo žádati náhradu. Předpokladem tohoto nároku jest, by žalovaná měla povinnost zřídit chodník, který zřídila žalující obec. Povinnost tato předpokládá, by tu byl pravoplatný příkaz příslušného správního úřadu proti žalované vykonatelný. Odstavec první § 92 stavebního řádu ustanovuje jen všeobecné zásadu, kdo má povinnost chodník zřídit, neurčuje však blíže rozsah a způsob této povinnosti; určití její rozsah a způsob v konkrétním případě se ponechává podle druhého odst. téhož § příslušnému úřadu, kterým podle ustanovení § 130 stav. ř. jest obecní rada. Odstavcem prvním jest založeno oprávnění obce ke konkrétnímu příkazu podle odstavce druhého, povinnost stavebníka, po případě vlastníka určitého domu však jest určována teprve příkazem podle odstavce druhého a založena jest s konečnou platností teprve příkazem nepodléhajícím dalším oprávněným prostředkům, přípustným podle § 132 téhož stavebního řádu. Proto nemůže soud zkoumati, zda by stavební úřad podle § 92 první odstavce stav. řádu pro Čechy byl býval oprávněn naříditi žalované zřízení chodníku, a není tedy třeba doplniti řízení v tom směru, jak je pokládá za potřebné odvolací soud. Ale řízení musí býti doplněno, poněvadž otázka pro spor rozhodná o existenci a obsahu vykonatelného příkazu příslušného úřadu nebyla dosavadním řízením dostatečně vysvětlena. Na žalující straně bylo, by dokázala, že příkaz takový byl vydán, jakož i jeho obsah. Žalující obec tvrdila v tom směru v první stolici, že žalovaná byla v roce 1930 opětovně vyzvána, by chodník zřídila, a že to odepřela, a nabídla o tom důkaz stavebními spisy, který byl připuštěn. Tyto spisy však takové vyzvání z roku 1930 neobsahují. Žalující obec v odvolání poukazovala na protokol z 25. června 1919. To však bylo novotou, podle § 482 odst. 2 c. ř. s. nepřípustnou a nad to odvolací soud správně v napadeném usnesení dovodil, že z něho příkaz zřídit chodník dovozovati nelze. Žalobkyně se stavebními spisy předložila též, jak praví, pozdější korespondenci, o níž není zřejmo, zdali tvoří část stavebních spisů k důkazu připuštěných. I kdyby jich částí byla, není ani jí dokázán řečený příkaz; příkaz ten nevyplývá z protokolu ze dne 2. prosince 1930 v korespondenci té založeného, z něhož jen vychází, že manžel žalované byl v jejím zastoupení několikrát předvolán a vždy chodník zřídit odepřel, nikoli však, že příkaz byl podle § 130 stav. ř. obecní radou vydán o stal se vykonatelným. Provedenými důkazy tedy první předpoklad žalobního nároku, pravoplatný příkaz o zřízení chodníku podán nebyl. Proto se žalující obec v odvolání právem domáhala toho, aby o jejím tvrzení byl proveden důkaz výslechem stran, třeba jej v první stolici nenabídla, ježto jej lze podle § 371 c. ř. s. naříditi i z úřadu. Poněvadž tento důkaz nebyl proveden, je řízení neúplné a bude je v tomto směru doplniti.